

Wymiary wykluczenia społecznego - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Wymiary wykluczenia społecznego
Kod przedmiotu	14.2-WP-SOCP-WWS-Ć-S14_pNadGen8QRV2
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Socjologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2016/2017

Informacje o przedmiocie	
Semestr	4
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obieralny
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Izabela Kaźmierczak-Kaluźna

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem przedmiotu jest przekazanie studentom kompleksowej wiedzy na temat wymiarów wykluczenia społecznego (w nawiązaniu do istniejących teorii socjologicznych i wyników badań). Dodatkowym celem jest przygotowanie studentów do socjologicznej analizy procesów wykluczania i marginalizacji społecznej oraz formułowania samodzielnych sądów na temat wybranych zagadnień z zakresu omawianej problematyki.

Wymagania wstępne

Podstawy wiedzy socjologicznej. Znajomość podstawowych kategorii socjologicznych oraz umiejętność wykorzystywania ich w opisie zjawisk społecznych.

Zakres tematyczny

- Struktura społeczna. Różnicowanie społeczne. Nierówności społeczne.
- Wykluczenie społeczne – problemy definicyjne. Wykluczenie społeczne vs społeczne uczestnictwo.
- Marginalizacja i marginalność społeczna. Koncepcje wykluczenia i marginalizacji społecznej.
- Procesy wykluczania i marginalizacji społecznej a problemy społeczne.
- Ubóstwo jako przykład wykluczenia społecznego.
- Przestrzenny wymiar wykluczenia społecznego.
- Bezrobocie jako przejaw społecznej ekskluzji.
- Społeczne wyizolowanie bezdomnych.
- Edukacja jako obszar społecznego różnicowania i wykluczenia.
- Różnicowanie religijne i etniczne jako źródło marginalizacji społecznej.
- Problemy zdrowotne i niepełnosprawność jako przejawy społecznej marginalizacji i ekskluzji.
- Inne formy i źródła ekskluzji społecznej – różnicowanie płciowe, uczestnictwo w kulturze, wykluczenie cyfrowe i technologiczne i in.

Metody kształcenia

Podstawowe metody wykorzystywane na ćwiczeniach to praca z książką, praca w grupach, dyskusja.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student zna uwarunkowania i obszary różnicowania społecznego i nierówności społecznych m.in. w zakresie różnic ekonomicznych, edukacyjnych, religijnych etnicznych, a także ich wpływ na życie jednostek i funkcjonowanie grup społecznych	K_W07	- aktywność w trakcie zajęć - praca pisemna - Aktywność w ramach wykonywania prac zespołowych.	Ćwiczenia
Student potrafi zastosować podstawowe terminy i kategorie socjologiczne do analizy społeczeństwa, zwłaszcza współczesnego społeczeństwa polskiego w odniesieniu do poruszanej podczas kursu problematyki wykluczenia i marginalizacji społecznej.	K_U03	- aktywność w trakcie zajęć - praca pisemna - Aktywność w ramach wykonywania prac zespołowych.	Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student umie dokonać krytycznej analizy źródeł dotyczących wymiarów i obszarów społecznego wykluczenia.	• K_K05	• aktywność w trakcie zajęć • praca pisemna • Aktywność w ramach wykonywania prac zespołowych.	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Forma zaliczenia ćwiczeń	Uwagi
Zaliczenie na ocenę	Tak/nie
Przygotowanie pracy pisemnej.	Praca na temat wybranego zagadnienia z zakresu omawianej problematyki (w procesie oceniania szczególny nacisk położony zostanie na umiejętne stosowanie poznanych kategorii pojęciowych i wykorzystanie zróżnicowanych źródeł).
Aktywność podczas zajęć.	Merytoryczne przygotowanie, umiejętność podania przykładów, umiejętność wykorzystania omawianych tekstów.
Aktywność w ramach wykonywania prac zespołowych.	Współpraca w ramach zadań realizowanych podczas zajęć a także w ramach prac przygotowujących poza zajęciami.
Proporcje zadań i ich wpływ na ocenę końcową z ćwiczeń.	Ocena z ćwiczeń stanowić będzie średnią arytmetyczną z oceny z pracy pisemnej (50%) i aktywności na zajęciach (indywidualnej i w ramach zadań grupowych) (50%).

Literatura podstawowa

1. Bauman Z., Praca, konsumpcjonizm i nowi ubodzy, Wydawnictwo WAM, Kraków 2006.
2. Klebaniuk J., (red.), Fenomen nierówności społecznych. Nierówności społeczne w refleksji humanistycznej, Wydawnictwo „Eneteia”, Warszawa 2007.
3. Jarosz M. (red.), Wykluczeni. Wymiar społeczny, materialny i etniczny, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2008.
4. Frieske K. W., Kumulacja czynników marginalności społecznej, „Polityka Społeczna”, nr 11-12/1999.
5. Frieske K. W., Marginalność społeczna, Encyklopedia Socjologii, tom. 2, Warszawa 1999.
6. Giddens A., Socjologia, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006..
7. Hałas E., Problemy nierówności społecznych w perspektywie symbolicznego interakcjonizmu, „Roczniki Nauk Społecznych”, tom. XV, Zeszyt. 1/1987, Lublin.
8. Karwacki A., Marginalizacja środowisk popegeerowskich w Polsce. Społeczno-kulturowe konsekwencje trwałego uwikłania w biedę jako wyzwanie dla polityki społecznej [w:] Współczesne społeczeństwo polskie, (red.) R. Suchocka, Wydawnictwo UJ, Poznań 2002..
9. Kawczyńska-Butrym Z. (red.), Mieszkańcy osiedli byłych pegeerów o swojej sytuacji życiowej. Raport z badań, Wydawca „SQL”, Olsztyn 2001.
10. Kawczyńska-Butrym Z., Wyzwania rodziny: zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość, Wydawnictwo „Makmed”, Lublin 2008.
11. Kowalak T., Marginalność i marginalizacja społeczna, Dom Wydawniczy „Elipsa”, Warszawa 1988.
12. Mikołajczyk-Lerman G., Między wykluczeniem a integracją – realizacja praw dziecka niepełnosprawnego i jego rodziny. Analiza socjologiczna, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2013.
13. Mucha J., Kultura dominująca jako kultura obca. Mniejszości kulturowe a grupa dominująca w Polsce, Oficyna Naukowa, Warszawa 1999.
14. Sokołowska M., O definicjach zdrowia i zdrowego człowieka [w:] J. Kopczyński, A. Siciński (red.), Człowiek – środowisko – zdrowie, PAN, Ossolinem, Wrocław 1990.
15. Sztumski J., Ludzie marginesu, „Polityka Społeczna”, nr 9/1992.
16. Tarkowska E. (red.), Zrozumieć biednego. O dawnej i obecnej biedzie w Polsce, „Typografia”, Warszawa 2000.
17. Tarkowska E., Ubóstwo i wykluczenie społeczne. Koncepcje i polskie problemy [w:] J. Wasilewski (red.), Współczesne społeczeństwo polskie. Dynamika zmian, Wydawnictwo Naukowe „Scholar”, Warszawa 2006.
18. Tarkowska E., Górniak K., Kałbarczyk A., System edukacji, ubóstwo, wykluczenie społeczne, „Polityka Społeczna”, nr 11/12/2006.
19. Warzywoda-Kruszyńska W. (red.), Życie i pracować w enklawach biedy (klimaty łódzkie), IS UŁ, Łódź 2001.

Literatura uzupełniająca

1. Bauman Z., Zbędni, niechciani odrzuceni – czyli o biednych w zamożnym świecie, „Kultura i Społeczeństwo”, nr 2/1998.

2. Dahrendorf R., Nowoczesny konflikt społeczny. Esej o polityce wolności, Wydawca „Czytelnik”, Warszawa 1993.
3. Domański H., Ubóstwo w społeczeństwach postkomunistycznych, Instytut Spraw Publicznych, Warszawa 2002.
4. Frysztański K., Problemy społeczne [w:] Encyklopedia Socjologii, tom. 3, Warszawa 2000.
5. Gans R. J., O niektórych funkcjach ubóstwa, „Polityka społeczna”, nr 9/1993.
6. Grotowska- Leder J., Fenomen wielkomiejskiej biedy. Od epizodu do underclass, Wydawnictwo UŁ, Łódź 2002.
7. Grotowska-Leder J., Rokicka E., Przemiany społeczne we współczesnej Polsce i ich konsekwencje. Perspektywa socjologiczna, Łódź 2015.
8. Kawczyńska-Butrym Z., Zdrowie jako kategoria analizy sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców osiedli [w:] Mieszkańcy osiedli byłych pegeerów o swojej sytuacji życiowej. Raport z badań, (red.) Z. Kawczyńska-Butrym , Wydawnictwo „SQL”, Olsztyn 2001.
9. Rifkin J., Koniec pracy. Schyłek siły roboczej na świecie i początek ery postrykowej, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław 2001.
10. Warzywoda-Kruszyńska W. (red.), (Życie) Na marginesie wielkiego miasta, IS, Łódź 2001.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Beata Trzop, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 20-07-2016 10:58)

Wygenerowano automatycznie z systemu SyllabUZ